

BIULETYN INFORMACYJNY POLONII WŁOSKIEJ

ROK 2 NR 4

MARZEC - WYDANIE NADZWYCZAJNE

1996

Szanowni Państwo!

Przedstawiamy Państwu nadzwyczajny numer Biuletynu Informacyjnego Polonii Włoskiej. W całości jest on poświęcony wydarzeniu, które w dziejach Polonii Włoskiej ma niewątpliwie wymiar historyczny. Tak właśnie należy ocenić dorobek II Spotkania Polonii Włoskiej, które odbyło się w Rzymie w dniach 16 i 17 marca 1996 roku. Nawiązując do uchwał I Spotkania, które przed rokiem obradowało w Tortoreto Lido, podjęło ono decyzję o utworzeniu wspólnej dla całych Włoch organizacji polonijnej.

*Dnia 16 marca 1996 roku powstał **Związek Polaków we Włoszech**. Uchwalony statut pozwala zachować dorobek wszystkich istniejących dotąd stowarzyszeń polo-nijnych i nie narusza w niczym autonomii ich przyszłych działań. Jednocześnie tworzy on nowe perspektywy pracy wśród Polonii, daje możliwość wypowiedzania się jed-nym głosem, zapewnia reprezentację interesów naszych środowisk wobec władz włoskich i polskich.*

Nowa organizacja działać będzie na wielu płaszczyznach. Dbać będzie o kultywowanie tradycji, o tworzenie wzajemnych więzi, o polską kulturę, o prestiż i wyższy status Polaków, o zabezpieczenie ich praw, o zachowanie tożsamości emigrantów i następných pokoleń.

Na czele Związku stają władze składające się z osób o uznanym autorytecie i o dorobku w pracy społecznej, który daje gwarancje, że wspólne sprawy znajdują się w dobrych rękach.

Dla każdego Polaka, osoby polskiego pochodzenia, a nawet dla Włochów głęboko związanych z polskością, Związek tworzy możliwość aktywnego działania i twórczego wpływu na losy własne i własnego środowiska.

Zapraszamy do współpracy, prosimy o wstępowanie do Związku, o tworzenie nowych kół i o pracę w komisjach problemowych. Związek jest wspólnym domem wszystkich Polaków we Włoszech. Biuletyn Informacyjny Polonii Włoskiej jest odtąd organem Związku.

*Mamy nadzieję, że będzie Państwu służył jeszcze lepiej niż dotąd i zwracamy się o dalszy współudział w jego publikowaniu. **W chwili zamknięcia numeru otrzymaliśmy z Sekretariatu Stanu serdeczny list od Ojca Świętego zawierający błogosławieństwo dla Związku Polaków we Włoszech i cenne wskazania dla jego działalności. Całość list umieścimy w następnym numerze.***

Redakcja

II Spotkanie Polonii Włoskiej I Walny Zjazd Związku Polaków we Włoszech

W dniach 16 i 17 marca 1996 roku obradował w Rzymie, w Domu Polskim im. Jana Pawła II, I Walny Zjazd Polaków we Włoszech. Naprawdę spotkanie rozpoczęło się w dzień wcześniej (15 marca) wspólną kolacją i "kularowymi" rozmowami delegatów z różnych ośrodków. Delegaci przyjechali właściwie na II Spotkanie Polonii Włoskiej.

Wszystko rozpoczęło się w marcu 1995 roku, gdy w gościnnym hotelu p. Małgorzaty Wąsowicz-Summy w Tortoreto Lido nad Adriatykiem spotkali się zaproszeni przez placówki konsularne z Rzymu i Mediolanu działacze Polonii Włoskiej z terenu całej Italii. Było to historyczne spotkanie, pierwsze tego rodzaju. Zebrali się przy wspólnym stole obrad przedstawiciele dawnej i nowej emigracji, ludzie o różnym rodowodzie, bohaterowie II Korpusu, uchodźcy lat 80-tych, panie, które założyły rodziny w Italii, a nawet młodzi urodzeni już na ziemi włoskiej. W dyskusji obfitującej w różne wątki i wzruszające często wystąpienia, wymieniano doświadczenia, opowiadano o własnych inicjatywach i dziwiono się, że życie społeczne i kulturalne Polonii we Włoszech jest tak bogate i urozmaicone.

U wszystkich - od Friuli po Sycylię i od Piemontu po Apulię zrodziła się jedna refleksja: Polonii Włoskiej potrzebna jest jedność i współdziałanie. Potrzebna jest łączność wszystkich środowisk rozrzuconych na dużej przestrzeni całego kraju i często nie wiedzących o sobie nawzajem. *c.d. na str.2*

Spis treści

- Do czytelników
- „II Spotkanie...”
- Wyniki wyborów
- Listy gratulacyjne
- Statut
- Czym ma być Związek

Podjęto uchwałę, która mówiła o potrzebie założenia wspólnego pisma będącego płaszczyzną spotkania, porozumienia i wzajemnej inspiracji dla całej Polonii i która przewidywała także powszechną dyskusję na temat wspólnej organizacji ogólnowłoskiej i kolejne spotkanie Polaków z całą Italią.

Rok, który upłynął od spotkania w Tortoreto, przyniósł wykonanie wspomnianych postulatów. Powstał Biuletyn Informacyjny Polonii Włoskiej, którego obecne, nadzwyczajne wydanie jest już czwartym kolejnym (pod koniec kwietnia ukaze się 5. numer). Odbyły się spotkania i dyskusje w poszczególnych środowiskach.

Głosy domagające się wspólnej organizacji słychać było wszędzie. Dochodziły do Konsulatów, zbierał je ks. Marian Burniak w czasie swoich duszpasterskich wizyt na całej ziemi włoskiej. Dlatego też postanowiono zwołać na marzec 1996 roku kolejne II Spotkanie Polonii Włoskiej.

Zaproszono ponad 50 osób reprezentujących do-tychczas istniejące organizacje polonijne i dalszych kilkunastu przedstawicieli instytucji polskich i polonijnych z terenu Włoch. Przyjęto zasadę, że każdy ośrodek reprezentowany jest zależnie od liczebności przez jedną lub dwie osoby. W spotkaniu uczestniczyli także liczni goście. Wśród nich należy wymienić przedstawiciela Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, wicedyrektora departamentu konsularnego, Marka Masiulanisa, Ambasadora RP przy Watykanie dr Stefana Frankiewicza, Ministra Pełnomocnego Jana Ludwika Wdowika, kierującego pod nieobecność ambasadora Ambasadą RP przy Kwirynale, Ministra Pełnomocnego Tomasza Bartoszewicza kierującego polskim Biurem Rady Handlowego w Rzymie, Elżbietę Jogałę, Dyrektora Instytutu Polskiego w Rzymie (nowa nazwa Polskiego Instytutu Kultury), Barbarę Połec, wicedyrektora tego Instytutu, dyrektora stacji PAN w Rzymie prof. Krzysztofa Taboklickiego, rektorów Kolegium Polskiego i papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie - ks. prałata Mariana Rolę i o. Hieronima Fokcińskiego, ks. Stefana Wylężka dyrektora Fundacji Jana Pawła II i Polskiego Instytutu Kultury Chrześcijańskiej, o. Jana Kantego Piekarskiego, delegata Episkopatu ds. leczenia chorych oraz przedstawicieli Polskiego Ośrodka Informacji Turystycznej Violletę Kucner Del Do i LOTu - Jacka Palucha i Ewę Bilińską, dyrektora Szkoły Polskiej przy Ambasadzie. Wszyscy goście zabierali głos na Spotkaniu przekazując pozdrowienia i życzenia owocnych obrad (m.in. dyrektor M. Masiulanis odczytał posłanie Ministra Spraw Zagranicznych RP Prof. Dariusza Rosatego, które publikujemy w dalszej części tego numeru). Formułowali także ogólne uwagi mogące pomóc Polonii w dalszej działalności, odwołując się nieraz (jak Ambasador S. Frankiewicz i Minister J. L. Wdowik) do refleksji historycznych. Kierownicy poszczególnych instytucji przedstawiali ponadto charakter swoich placówek i ich dorobek, a także perspektywę współpracy z Polonią. Była to bardzo cenna panorama informacji.

Obecni byli także dziennikarze, m.in. red. Dominik Morawski, Jacek Moskwa z Telewizji Polskiej, red. Waldemar Janiec z Polskiej Agencji Prasowej, o. Dobrowolski z Radia Watykańskiego. Dzięki nim informacje o Spotkaniu i o uchwałach Zjazdu znalazły szybki i szeroki oddźwięk w polskim radiu i telewizji (m.in. w Wiadomościach I programu TV i w telegazecie) oraz w polskiej prasie.

Przedstawiciele Komitetu Przygotowawczego, czyli bezpośredni organizatorzy spotkania, byli cały czas do dyspozycji delegatów i gości, udzielali wyjaśnień, komentarzy, pilnowali przebiegu obrad i protokołowali głosy występujących, jak również stwierdzali wyniki wyborów. Komitet działał w składzie: Jarosław Reszczyński - konsul w Rzymie, Gerard Pokruszyński - konsul w Mediolanie oraz wicekonsulowie z Mediolanu i Rzymu - Dorota Berbec i Grzegorz Piechowiak, jak również Ewa Nadzieja Sinatra z rzymskiego konsulatu.

W sobotę 16 marca 1996 r. o godzinie 10.00 obrady historycznego Spotkania otworzył gospodarz Domu Polskiego Ks. dyrektor prałat Mieczysław Niepsuj. Po nim zabrał głos konsul J. Reszczyński, który w imieniu organizatorów zaproponował ogólny porządek obrad i ich przewodniczącego. Jednogłośnie obrano nim Mieczysława Rasieję. Wybór miał swój aspekt symboliczny. Mieczysław Rasiej jest kombatanem, oficerem WP, który przeszedł cały szlak bojowy II Korpusu, działaczem polonijnym i niepodległościowym od pół wieku, a jednocześnie obecną pracą na stanowisku prezesa Ogniska Polskiego w Turynie otwiera nowe perspektywy działań Polonii Włoskiej w przyszłym stuleciu. Sposób prowadzenia obrad, wielki takt, spokój, pogoda ducha i sprawność intelektualna nawet po wielu godzinach ciężkiej pracy zapewniły mu powszechne uznanie i gorące podziękowania delegatów.

Zgodzono się wysłuchać najpierw zaproszonych gości, później zaprezentować nowe osiągnięcia poszczególnych organizacji i środowisk, które odnotowano po spotkaniu w Tortoreto Lido, a także przedstawić refleksje na temat ogólnego stanu Polonii Włoskiej. Potem Spotkanie miało przystąpić do dyskusji nad utworzeniem wspólnej organizacji, nad jej celami, zasadami organizacyjnymi i statutem.

Tak też się stało. W interesującej prezentacji poszczególnych organizacji, środowisk i instytucji polonijnych brały udział następujące osoby (w kolejności wystąpień): Jolanta Piotrowska z Wenecji, Henryka We-sołowska z Udine, Jolanta Traczyk Soviero z San Giuseppe Vesuviano, Edward Nowak z Forli, Danuta Trzaskowska Grimandi z Bolonii, Delfina Tychska Fornacciari z Reggio Emilia, Wanda Orda Barazza z Turynu, Barbara Walesiak z Senigallii, Maria Gratkowska Scarlini z Florencji, Barbara Misztal Myjak z L'Aquili, Małgorzata Wąsowicz Summa z Tortoreto Lido, Anita Wołowicz Siciliani z Bari, Bożena Kurek Di Maggio z Tarentu, Karol Kleszczyński z Rzymu (odczytano list przebywającego w szpitalu nestora działaczy polonijnych), Jadwiga Wyrębowska Lombardo i Justyna Stepińska De Luca z Palermo, Wanda Zalewska z Messyny, Kazimiera Wojnicka Pappalardo z Katanii, Maria Gurbowicz z Salerno, Iwona Grzesiak z Neapolu, Urszula Janowska z Florencji (Stowarzyszenie Kliros), Ryszard Jańczak z Rzymu (środowisko muzyków polskich), Rita Wietrzykowska Sforza z Rzymu (Stowarzyszenie Lekarzy Polskich), Elżbieta Woźniak Ingenito z Rzymu (ZP Sawa), Krzysztof Kanclerz z Rzymu (Komitet Uchodźców Polskich), gen. Jan Zdzisław Zaremba z Rzymu (Stowarzyszenie Polskich Kombatantów), Maria Lach Giglio z Reggio Calabria, Krystyna Jaworska z Turynu (Instytut Polonistyki Uniwersytetu Turyńskiego i Ognisko Polskie), Stanisław August Morawski z Rzymu (Fundacja Margrabiny Umiastowskiej), Teresa Dąbrowa z Rzymu (Związki Zawodowe), Krystyna Szafrńska (Teatr Nieogromny).

W sumie w tej niezwykle interesującej części obrad głos zabrało 31 osób. Niektórzy uzupełniali swoje wystąpienia na zakończenie tego punktu programu.

W następnej części obrad Mieczysław Rasiej sformułował pytania wytyczające dalszego przebiegu dyskusji. Dotyczyły one stanowiska wobec powołania wspólnej organizacji, jej celów i statutu. Po krótkiej debacie, która potwierdziła konieczność stworzenia jednolitej reprezentacji Polonii Włoskiej, podjęto jednogłośnie odpowiednią uchwałę. O godzinie 18.15 dnia 16 marca 1996 roku wspólna organizacja stała się faktem. Z tą chwilą II Spotkanie Polonii Włoskiej zmieniło się w jej I Walny Zjazd.

Z kolei przystąpiono do dyskusji nad nazwą organizacji. Obok proponowanych przez Komitet przygotowawczy nazw: Związek Polaków we Włoszech, Zrzeszenie Polonii Włoskiej, Forum Polonii Włoskiej, zgłaszano też inne, jak Związek Polonii we Włoszech, Rada Polaków we Włoszech, Stowarzyszenie Polonii Włoskiej. Ostatecznie doszło do głosowania nad dwiema wersjami. Za Związkiem Polaków we Włoszech głosowało 27 osób, za Forum Polonii we Włoszech głosowało 19 osób.

W ten sposób nowa organizacja przyjęła nazwę **ZWIĄZEK POLAKÓW WE WŁOSZECH**. Uchwalono następnie, że jej siedzibą będzie Rzym (także jednogłośnie), i że jej członkami mogą zostać prócz dotychczasowych organizacji i Polaków lub osób polskiego pochodzenia wstępujących bezpośrednio do Związku, także Włosi związani z Polonią i polskością, i chcący pracować dla ich dobra. Walny Zjazd wypowiedział się następnie co do celów Związku. Przyjęto po krótkiej dyskusji propozycje zawarte w projekcie statutu przedstawionym wcześniej przez Komitet Preparacyjny (statut zamieszczony jest w dalszej części numeru). Na tym zakończył się pierwszy dzień obrad.

Drugi dzień (niedziela 17.03.1996 r.) rozpoczął się od Mszy św. koncelebrowanej pod przewodnictwem ks. Mariana Burniaka w kaplicy Domu Polskiego. Homilia przyniosła myśli wiążące się z wydaniami, w których właśnie uczestniczyli zgromadzeni i umocniła ich w poczuciu odpowiedzialności za wspólne losy.

Kolejna część obrad poświęcona była dyskusji nad poszczególnymi fragmentami statutu i zakończyła się jego uchwaleniem. Dużo uwagi poświęcono sprawom finansowym decydując m.in., że 10% wpływów ze składek członkowskich dotychczas istniejących organizacji przeznaczony będzie na Związek Polaków we Włoszech. Dla nowostępujących przewidziano wpisowe w wysokości 30.000 lirów i składkę roczną 50.000 lirów.

Przyjmując statut wraz ze zgłoszonymi poprawkami zgodzono się jednocześnie, że praktyka najbliższego roku i rzeczywista działalność Związku zweryfikują go, a ewentualne usterki poprawi jego kolejny Walny Zjazd. Po krótkiej przerwie przystąpiono do wyborów na stanowiska Sekretarza Generalnego, członków Rady Naczelnej, Skarbnika i członków Komisji Rewizyjnej. Ich wyniki podajemy osobno.

W trakcie wyborów nadeszła wiadomość, że Ojciec Święty serdecznie pozdrowił po Aniele Pańskim obradujących w Rzymie przedstawicieli Polonii Włoskiej. Wiadomość wywołała oklaski zebranych. Postanowiono wysłać list od Zjazdu do Ojca Świętego. Jego zredagowanie powierzono red. Dominikowi Morawskiemu. Po przerwie obiadowej miały miejsce wystąpienia końcowe i podziękowania (dla gospodarzy, dla organizatorów, dla przewodniczącego, dla uczestników dyskusji i gości) oraz gratulacje dla nowo wybranych władz. Dyrektor M. Masiulanis z MSZ podkreślił, że Zjazd kończy się wielkim sukcesem, i że Polonia Włoska może być wzorem dla wielu innych grup, choćby dla Polonii niemieckiej, która nie potrafi się zjednoczyć ze szkodą dla własnych

interesów. Niektórzy zebrani dyskutanci wyrazili opinię, że jest w tym duża zasługa Pań, które stanowiły większość zebranych delegatów. Pozostałe materiały przygotowane na spotkanie (np. tezy programowe Związku) postanowiono przekazać do dalszych prac nad nimi Radzie Naczelnej. Ostatnie słowo należało do M. Rasieja, który uroczystie zamknął I Walny Zjazd Związku Polaków we Włoszech.

Po zakończeniu obrad odbyło się jeszcze pierwsze posiedzenie Rady Naczelnej. Delegaci powrócili do swych ośrodków i rozpoczął się nowy etap w życiu Polonii Włoskiej. Będzie trudniejszy niż dotychczasowy, bowiem uchwały Zjazdu wytyczyły nowe cele, nowe zadania i przyniosły nową odpowiedzialność za wspólne losy.

Wybory do władz Związku Polaków we Włoszech

Jako kandydatów do Rady Naczelnej zaproponowano:

- Krzysztofa Kanclerza z Rzymu,
- Krystynę Jabłońską Antonangelli z Rzymu,
- Marię Gratkowską Scarlini z Florencji,
- Stanisława Augusta Morawskiego z Rzymu,
- Małgorzatę Wąsowicz Summę z Tortoreto Lido,
- Teresę Dąbrowę z Rzymu,
- Elżbietę Wawrzyniak Renzetti z Rzymu,
- Mieczysława Rasieja z Turynu,
- Jolantę Piotrowską z Wenecji,
- Henrykę Wesółowską z Udine,
- Justynę Stępińską z Palermo,
- Jana Zdzisława Zarembę z Rzymu,
- Danutę Trzaskowską Grimandi z Bolonii,
- Krystynę Jaworską z Turynu,
- Urszulę Janowską z Florencji,
- Marię Lach Giglio z Reggio Calabria.

Pan J. Z. Zaremba nie wyraził zgody na kandydowanie. Spośród pozostałych kandydatów wybrano w jawnym głosowaniu następujące osoby (według ilości uzyskanych głosów):

Stanisława Augusta Morawskiego, Mieczysława Rasieja, Marię Gratkowską Scarlini, Małgorzatę Wąsowicz Summę, Krystynę Jaworską, Krzysztofa Kanclerza, Krystynę Jabłońską Antonangelli i Jolantę Piotrowską, Justynę Stępińską, Danutę Trzaskowską Grimandi.

Pozostałych 5 miejsc w Radzie Naczelnej będzie obsadzonych po utworzeniu Komitetów Regionalnych przez ich przedstawicieli.

Na pierwszym posiedzeniu Rady Naczelnej po zakończeniu Zjazdu ukonstytuowało się Prezydium Rady.

Na Przewodniczącego Rady obrano jednogłośnie Mieczysława Rasieja, Prezesa Ogniska Polskiego w Turynie, Wiceprzewodniczącego Stowarzyszenia Kombatantów Polskich we Włoszech, Przewodniczącego I Walnego Zjazdu Związku Polaków we Włoszech.

Wiceprzewodniczącymi zostali: Stanisław August Morawski, Prezes Fundacji Umiaostowskiej w Rzymie, członek Zarządu Fundacji Lanckorońskich, dawny działacz Ogniska Polskiego w Rzymie oraz Maria Gratkowska Scarlini, zasłużona działaczka polonijna z Florencji, opiekunka śladów polskości w Toskanii.

Sekretarzem została wybrana Małgorzata Wąsowicz Summa, Prezes Stowarzyszenia Rodzin Polsko-Włoskich w Abruzzo, współorganizatorka I Spotkania Polonii Włoskiej w Tortoreto Lido w 1995 r.

Na stanowisko Sekretarza Generalnego Związku Polaków we Włoszech zaproponowano dwie kandydatury: ks. Mariana Burniaka, Duszpasterza Poloni Włoskiej, od prawie 20 lat niestrudzenie przemierzającego całe Włochy, odwiedzającego wszystkie skupiska Polaków i krzepiącego ducha, od listopada 1995 roku Komandora Orderu Polonia Restituta oraz Krzysztofa Kanclerza, Prezesa Komitetu Uchodźców Polskich, zasłużonego działacza polonijnego młodszego pokolenia, jednego z inicjatorów Kongresu Polonii Włoskiej pod koniec lat 80-tych.

W wyniku jawnego głosowania Sekretarzem Generalnym wybrany został ks. Marian Burniak (uzyskał 33 głosy na 43 biorących udział w głosowaniu).

Na stanowisko Skarbnika powołano Teresę Dąbrowę z Rzymu, osobę od lat pracującą bardzo skutecznie na rzecz polskiego wychodźstwa, rzecznika praw pracowniczych, współpracownika związku zawodowego UIL. Była jedynym kandydatem.

W skład Komisji Rewizyjnej zaproponowano następujące osoby: Jadwigę Wyrębowską Lombardo z Palermo, Henrykę Wesołowską z Udine, Jolanę Traczyk Soviero z San Giuseppe Vesuviano oraz Kazimierę Wojnicką Pappalardo z Katanii. Wybrano trzech pierwszych kandydatów.

Zjazd postanowił nie powoływać na razie Komisji Pojedynczej. Biorąc pod uwagę fakt, że kandydaty powinny być dobrze rozważone w poszczególnych regionach (wymaga tego uchwalony statut), zdecydowano odłożyć wybory do czasu powołania Komitetów Regionalnych.

Na pierwszym posiedzeniu Rady Naczelnej, w którym uczestniczył także Sekretarz Generalny, postanowiono ponadto, że powierza się poszczególnym osobom zadanie zbierania zgłoszeń do pracy w Komisjach Problemowych Związku i doprowadzenia do ich ukonstytuowania się.

- Komisję Prawno-Statutową zorganizować ma K. Kanclerz wraz ze S. A. Morawskim;
- Komisję Finansową - T. Dąbrowa ze S. A. Morawskim;
- Komisję Historyczną i Tradycji Polskich we Włoszech - o. H. Fokciński;
- Komisję Zdrowia i Spraw Socjalnych - o. J. K. Piekarski oraz Rita Wietrzykowska Sforza;
- Komisję Przedsiębiorczości Polonijnej i Współpracy Gospodarczej Polsko - Włoskiej - K. Kanclerz;
- Komisję do Spraw Turystyki i Sportu - D. Trzaskowska Grimandi, M. Wąsowicz Summa i V. De Spuches;
- Komisję Kultury i Nauki - E. Jogała (Instytut Polski);
- Komisję do Spraw Prasy i Środków Masowego Przekazu - A. Morawski (Redakcja Biuletynu Polonii Włoskiej).

Wszystkich chętnych do pracy w Komisjach lub zainteresowanych ich działalnością prosimy o kontakt bezpośredni ze wskazanymi osobami lub o przekazanie zgłoszeń korespondencyjnie lub telefonicznie na adres: Związek Polaków we Włoszech Via Piemonte 117, 00187 Roma fax 06.4814263, nr telefonu do Sekretarza Generalnego - 06.6788228.

List Ministra Spraw Zagranicznych RP Dariusza Rosatego do uczestników II Zjazdu Polonii Włoskiej w Rzymie

Uczestnicy I Zjazdu Polonii Włoskiej w Rzymie

Szanowni Państwo!

Drodzy Rodacy!

Mam zaszczyt i przyjemność przesłania pozdrowień dla organizatorów i uczestników I Zjazdu Polonii Włoskiej. Życzę Państwu pomyślnych i owocnych obrad.

Dzisiejszy Zjazd to kolejny krok na przebywanej przez społeczność polską drodze ku świadomej swej tożsamości, liczącej się polskiej grupie etnicznej we Włoszech - jest ważnym dla Państwa, ale i dla Polski - wydarzeniem.

Będzie on, w co wierzę, chwilą refleksji nad dotychczasowymi osiągnięciami, ale również poważną dyskusją o przyszłości polskiej Emigracji we Włoszech - o sposobach jej trwania w polskości, kultywowania tradycji narodowych, przekazywania historycznego dorobku następnym pokoleniom i umacniania więzi z Krajem.

Z zadowoleniem i uznaniem przyjęliśmy rezultaty zeszłorocznego spotkania Polonii w Tortoreto Lido i ujawnione wówczas tendencje do wspólnego działania całej społeczności polskiej we Włoszech.

Wierzę, że obecne spotkanie, które odbywa się w tak ważnym dla Emigracji miejscu - w Domu Jana Pawła II - będzie ważnym krokiem zmierzającym w kierunku umacniania jedności Polonii Włoskiej.

Pragnę podkreślić, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu problemów polskiej społeczności mieszkającej poza granicami Kraju - wspierając inicjatywy podtrzymujące i propagujące polską kulturę, tradycję i oświatę.

Świadom tego, iż decyzje Zjazdu będą mieć istotne znaczenie dla przyszłego kształtu organizacyjnego i pozycji polskiej grupy etnicznej we Włoszech, życzę Państwu, abyście znaleźli wspólną płaszczyznę porozumienia, a wasze dotychczasowe osiągnięcia były spożytkowane dla dobra dzisiejszych i przyszłych pokoleń i stały się pomostem łączącym naród polski i włoski.

Dariusz Rosati

Tekst depeszy I wiceministra Spraw Zagranicznych RP Eugeniusza Wyznera do Przewodniczącego Rady Naczelnej Związku Polaków we Włoszech (skierowanej na ręce konsula J. Reszczyńskiego) :

Warszawa 25.03.1996

W związku z wyborem Pana Mieczysława Rasieja na Prezesa Rady Naczelnej Związku Polaków we Włoszech proszę o przekazanie w moim imieniu Panu Prezesowi i wszystkim członkom nowo powstałej organizacji - najserdeczniejszych gratulacji. Gorąco wierzę, iż Związek Polaków we Włoszech integrujący społeczność polską zamieszkałą we Włoszech przystąpi z energią i w zgodnym współdziałaniu do pracy nad zachowaniem swojego dziedzictwa kulturowego, nad umacnianiem swojej tożsamości narodowej, swojej pozycji i prestiżu we Włoszech oraz przyczyni się do dalszego rozwoju przyjaznych stosunków między Polską a Włochami.

Wyczę tego Panu Prezesowi i wszystkim Polakom zamieszkałym we Włoszech.

Liczę także na spotkanie i osobistą rozmowę z Panem Prezesem M. Rasiejem w dogodnym dla niego terminie.

Wyzner

Statut Związku Polaków we Włoszech

I. Nazwa, obszar działania, siedziba, członkostwo

1. Związek Polaków we Włoszech jest wspólną organizacją Polonii Włoskiej.
2. Siedzibą Związku Polaków we Włoszech jest Rzym. Związek działa na terenie Republiki Włoskiej
3. Związek Polaków we Włoszech jest organizacją niezależną i nawiązuje do tradycji niepodległościowej cechującej polską obecność we Włoszech od wieków. Współdziała on przy realizacji swoich celów statutowych z przedstawicielami dyplomatyczno-konsularnymi RP na terenie Italii, z polskimi instytucjami we Włoszech i w kraju oraz z Duszpasterstwem Polonii Włoskiej.
4. Członkami Związku Polaków we Włoszech mogą być organizacje polonijne, które do niego przystąpią oraz ich członkowie, jak również osoby nie należące do nich, Polacy, osoby polskiego pochodzenia, a także Włosi związani z polskością i pragnący działać dla dobra społeczności polonijnej we Włoszech.

II. Cele Związku Polaków we Włoszech

5. Głównym celem Związku jest jednoczenie Polonii Włoskiej, tworzenie więzi między osobami polskiego pochodzenia, krzewienie przywiązania do kultury i tradycji polskiej, poczucia tożsamości narodowej i dbanie o dobre imię Polski i Polonii.
6. Związek reprezentuje Polonię wobec władz włoskich, dba o respektowanie praw jego członków, sprzyja rozwojowi stosunków gospodarczych i kulturalnych między Polską i Włochami oraz współpracy wzajemnej w różnych formach.
7. Związek reprezentuje Polonię Włoską wobec władz pol-skich i wywiera wpływ na ich skuteczne działania w śro-dowiskach polonijnych.
8. Związek pielęgnuje historyczne tradycje obecności Polaków na ziemi włoskiej opiekuje się przedstawicielami starszych pokoleń, dba o właściwe przyjęcie nowej emigracji i stara się wpłynąć na zachowanie świadomości polskiego pochodzenia przez kolejne pokolenia urodzone w Italii.
9. Związek podejmuje wszelkie działania, które konieczne są dla dobra Polonii, Polaków i Polski.

III Zasady organizacyjne

10. Związek Polaków we Włoszech łączy dotychczas ist-niejące organizacje polonijne, zachowujące swą autonomię w ramach obowiązujących je statutów oraz nowe koła kie-rujące się niniejszym statutem oraz własnymi regulaminami.
11. Każda struktura Związku podejmuje na własnym terenie działania wszelkie inicjatywy, które uznaje za pożyteczne i służące realizacji celów wspólnej organizacji. Organizacje działające na jednym terytorium koordynują swą działalność bezpośrednio lub za pośrednictwem Komitetów Regional-nych. O inicjatywach, których znaczenie przekracza kompe-tencje lokalne należy informować centralne władze Związku.
12. Tworzy się Komitety Regionalne, w liczbie 5, które stanowią forum wymiany doświadczeń, współpracy i koor-dynacji działań istniejących dotąd organizacji oraz struktur Związku. W skład Komitetów wchodzi z urzędu przewod-niczący wszystkich struktur polonijnych z danego obszaru. Komitety wybierają własne prezydium działające na zasa-dzie rotacji oraz powołują komisje problemowe, odpowia-dające zakresem kompetencji komisjom centralnym Związku i w miarę potrzeby

ściśle z nimi współpracujące. Komitety powołują także inne struktury organizacyjne informując o tym władze Naczelne Związku.

13. Komitety obejmują:

- obszar północno-wschodni Włoch, wraz z Emilią-Romanią,
- obszar północno-zachodni, wraz z Lombardią,
- obszar nadadriatycki (od Marche do Apulii),
- obszar centralny (od Toskanii do Kampanii wraz z Sardynią),
- obszar Sycylii i Kalabrii.

14. Główny ciężar prac Związku spoczywa na strukturach terenowych.

IV. Władze naczelne Związku Polaków we Włoszech

15. Władzami Związku są:

- Walny Zjazd,
- Rada Naczelna,
- Sekretariat Generalny

W skład władz naczelnych wchodzi ponadto Komisja Rewizyjna i Komisja Pojednawcza.

16. Walny Zjazd:

- uchwała Statut organizacji i wprowadza doń zmiany,
- powołuje członków rady naczelnej i sekretarza generalnego oraz skarbnika,
- uchwała wytyczne programowe Związku,
- udziela wskazań władzom wykonawczym i uchwała dla nich absolutorium,
- powołuje Komisję Rewizyjną i Komisję Pojednawczą,
- zatwierdza decyzje władz wykonawczych dotyczące kwestii członkowskich.

17. Walny Zjazd zbiera się co roku.

Delegaci wybierani są w trakcie poprzedzających Zjazd spotkań regionalnych. Liczba delegatów przypadających na region jest proporcjonalna do liczby ogółu członków wszystkich struktur Związku (organizacji polonijnych i kół Związku) i wynika z relacji między ilością członków w poszczególnych regionach.

Ogólna liczba delegatów wynosi 50.

W Walnym Zjeździe biorą ponadto udział kierownicy instytucji polskich i polonijnych we Włoszech (fundacje, instytuty i in.).

18. Rada Naczelna:

- czuwa nad wykonaniem uchwał Walnego Zjazdu,
- realizuje zadania statutowe Związku
- formułuje bieżące cele działalności i podejmuje stosowne inicjatywy dotyczące całości Polonii włoskiej,
- prowadzi prace programowe,
- podejmuje decyzje w sprawach członkowskich,
- sprawuje pieczę nad publikacjami Związku Polaków we Włoszech,
- nawiązuje kontakty z organizacjami polonijnymi na świecie.

W skład Rady Naczelnej Związku wchodzi 10 osób wybranych przez Walny Zjazd oraz 5 przedstawicieli wyłonionych przez poszczególne Komitety Regionalne.

Jeżeli zajdzie uzasadniona potrzeba Rada Naczelna może dokooptować do swego składu co najwyżej dwóch dodatkowych członków.

19. Sekretariat Generalny

- jest organem koordynującym pracę poszczególnych struktur terenowych, regionalnych oraz komisji problemowych,
- realizuje postanowienia Walnego Zjazdu i uchwały Rady Naczelnej,
- prowadzi archiwum oraz bank informacji i ewidencji Związku,
- podejmuje wszelkie czynności zwykłego zarządu Związku.

Sekretariat Generalny składa się z Sekretarza Generalnego, Skarbnika, który odpowiada za gospodarkę finansową Związku na szczeblu centralnym oraz powołanej przez nich własnej struktury wykonawczej.

20. Komisja Rewizyjna w składzie 3 członków nadzoruje prawidłowość gospodarki finansowej Związku i zgodność jej działań z obowiązującymi przepisami.

21. Komisja Pojednawcza w składzie 5 osób cieszących się uznanym autorytetem i pozycją w społeczności polonijnej, po jednej z każdego Regionu rozstrzyga konflikty kompetencyjne między władzami i strukturami Związku oraz wszelkie problemy członkowskie i osobowe poddane jej rozstrzygnięciu przez Radę Naczelną, Sekretariat Generalny, Komitety Regionalne, organizacje i struktury terytorialne oraz poszczególnych członków Związku.

22. Uchwały władz Związku zapadają zwykłą większością głosów przy obecności przynajmniej 50 procent plus 1 uprawnionych do głosowania.

23. Członkowie władz naczelných Związku nieobecni na Zjeździe lub posiedzeniach mogą upoważnić na piśmie innych członków tych władz do zabierania głosu i uczestniczenia w głosowaniu w ich imieniu. Jeden członek władz nie może posiadać upoważnienia od więcej niż jednej osoby.

V. Komisje problemowe Związku Polaków we Włoszech

24. W celu skuteczniejszego prowadzenia działalności i pełniejszej realizacji celów powołuje się następujące komisje:

- komisję prawno-statutową, która ma za zadanie śledzenie przydatności przepisów statutu i proponowanie Walnemu Zjazdowi ewentualnych zmian oraz analizę przepisów prawnych mających znaczenie dla samej organizacji i dla Polonii,
 - komisję finansową, która ma za zadanie czuwanie nad majątkiem organizacji i pozyskiwanie środków finansowych na jej działalność statutową,
 - komisję historyczną i tradycji polskich we Włoszech, która ma za zadanie dbać o zachowanie śladów polskich na ziemi włoskiej oraz dokumentować dzieje Polonii,
 - komisję zdrowia i spraw socjalnych, która ma za zadanie troskę o przedstawicieli Polonii będących w podeszłym wieku, chorych lub znajdujących się w trudnej sytuacji i podejmowanie interwencji w przypadku niewłaściwego traktowania Polaków w szczególności w zakresie spraw pracy i ubezpieczeń społecznych lub trudności w kontaktach z administracją włoską,
 - komisję przedsiębiorczości polonijnej i współpracy gospodarczej polsko-włoskiej, która ma wspierać inicjatywy gospodarcze Polonii, służyć jej radą, pomocą i kontaktami, inspirować nowe projekty, a także przyczyniać się do rozszerzania kontaktów drobnych i średnich przedsiębiorstw obu krajów,
 - komisję do spraw turystyki i sportu, która ma sprawować pieczę nad rozwojem ruchu turystycznego i kontaktów sportowych, promować usługi środowisk polonijnych (hotele, przewozy i przewodnicy),
 - komisję kultury i nauki, która ma za zadanie propagowanie kultury polskiej wśród Polonii i wśród Włochów, ułatwienie promocji działalności artystycznej i kulturalnej twórców polskich, pomaganie we własnej działalności Polonii, służenie sprawie kontaktów naukowych i współpracy badawczej oraz wspieranie młodych naukowców,
 - komisję do spraw młodzieży, która ma dbać o zachowanie przez młode pokolenie związków z krajem pochodzenia, krzewić poczucie tożsamości narodowej i opracować sposoby edukacji młodzieży w celu wpajania elementów kultury polskiej,
 - komisję do spraw prasy i środków masowego przekazu, która ma za zadanie kierować wydawaniem pisma Polonii Włoskiej i jego dystrybucją, inspirować publikacje i programy dotyczące Polski i Polonii we włoskich i polskich środkach masowego przekazu, a także starać się o polskie programy radiowe i telewizyjne w poszczególnych ośrodkach.
25. W razie potrzeby Rada Naczelna powołuje inne komisje pozastatutowe.
26. Przynależność do poszczególnych komisji i praca w nich jest uprawnieniem każdego członka organizacji.
27. Pracami komisji kierują ich Prezydii wybrane przez samych członków.

VI Majątek i gospodarka finansowa Związku Polaków we Włoszech

28. Na majątek Związku składają się składki członkowskie, spadki i darowizny oraz dochody własne z działalności zgodnej z przepisami włoskimi.
29. Wysokość składek określa Walny Zjazd Związku. Decyzje Zjazdu dotyczą osób należących bezpośrednio do Związku Polaków we Włoszech. Stowarzyszenia polonijne wchodzące w skład Związku zachowują w tym zakresie dotychczasowe zasady.
30. Składki pozostają w gestii podstawowych struktur Związku i służą ich działalności statutowej.
31. Na działalność struktur centralnych Związku struktury terenowe i organizacje przeznaczają 10% składek członkowskich.
32. Darowizny mogą być przeznaczone dla całego Związku, dla jego poszczególnych struktur oraz na konkretny cel. W zależności od ich charakteru decyzje o ich wykorzystaniu podejmują organy kompetentnego szczebla.

VII. Przepisy końcowe i uzupełnienia

33. Decyzje o ewentualnym rozwiązaniu Związku podejmuje Walny Zjazd większością 2/3 głosów. Pozostały majątek struktur centralnych przekazany będzie na cele społeczne.
34. Walny Zjazd Nadzwyczajny może być zwołany uchwałą Rady Naczelnej, albo na wniosek większości Komitetów Regionalnych lub 20% członków Związku.
35. Wszystkie władze Związku i komisje problemowe działają na podstawie opracowanych przez siebie w porozumieniu z komisją prawno-statutową regulaminów wewnętrznych.
36. Tymczasowych koordynatorów poszczególnych komisji mających za zadanie ich organizację wyznacza Sekretarz Generalny.
37. Godło organizacji ustala Walny Zjazd.

Czym ma być Związek Polaków we Włoszech

Nowa organizacja zachowuje wszystkie dotychczasowe stowarzyszenia polonijne. Będą one dalej prowadzić swoją działalność, z tym, że one same i ich członkowie będą jednocześnie należeć do Związku Polaków. Nie przewiduje się z tego tytułu żadnych dodatkowych składek.

Władze istniejących stowarzyszeń będą się porozumiewać i koordynować swoją działalność, a także wymieniać doświadczenia. Służyć temu będą Komitety Regionalne Związku. Będzie ich pięć : dwa na północy, po jednym na wybrzeżu adriatyckim i wybrzeżu morza Tyrreńskiego z Sycylią oraz jeden obejmujący Sycylię i Kalabrię.

Osoby, które do tej pory nie należały do stowarzyszeń polonijnych, będą mogły wstępować bezpośrednio do Związku Polaków we Włoszech i tworzyć własne koła Związku.

Koła te będą miały pełną swobodę działania i będą wchodziły wraz z dotychczasowymi stowarzyszeniami do wspomnianych wyżej Komitetów Regionalnych.

Traktując postanowienia statutu Związku od-noszące się do celów organizacji jako nadrzędne wytyczne, każde stowarzyszenie i każde koło Związku będą prowadzić działalność w takiej formie i w takim zakresie, jakie uznają za stosowne. Podstawą znaczenia i prestiżu Związku może być tylko pełna wyobraźni i zrozumienia miejscowych potrzeb aktywność w każdym zakątku Włoch.

Władze centralne Związku mają za zadanie po-dejmowanie inicjatyw dotyczących całości społeczności polonijnej we Włoszech, reprezentowanie jej wobec władz włoskich i polskich, gwarantowanie respektowania jej praw, a także koordynację działań poszczególnych regionów i struktur Związku. mają prowadzić ewidencję Polonii, wspólny bank danych i informacji użytecznych dla członków organizacji oraz wydawać wspólne pismo Polonii Włoskiej.

Tylko 10 % wpływów ze składek członkowskich przekazywanych będzie dla potrzeb tych władz, reszta pozostanie w kołach i w organizacjach.

Władze naczelné składają się z:

- Walnego Zjazdu, który odbywa się co ro-ku, i w którym uczestniczą delegaci wybrani w poszczególnych regionach w ilości zależnej od całkowitej liczby członków Związku (stowarzyszeń i kół Związku);
- Rady Naczelnej będącej rodzajem parlamentu Związku, w której skład wchodzi osoby wybrane przez Zjazd, a także - z urzędu - przedstawiciele każdego regionu;
- Sekretariatu Generalnego, w którym Sekretarz Generalny i Skarbnik są rodzajem władzy wykonawczej Związku. Z uwagi na charakter codziennej pracy Związku na nich spoczywa jej główny ciężar;
- Komisji Rewizyjnej i Komisji Pojedynczej.

Związek Polaków we Włoszech tworzy ponadto - zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym - szereg komisji problemowych, które nie są władzami i nie są wybierane, i w których może znaleźć swoje miejsce i podjąć działalność każdy członek Związku.

Komisje skupiają swoje zainteresowanie na zagadnieniach o istotnym znaczeniu dla życia społeczności polonijnej, takich jak przedsiębiorczość gospodarza, współpraca polsko-włoska, kwestia utrzymania polskości przez młode pokolenie, promowanie kultury, sztuki, nauki, problemy statutu prawnego i społecznego oraz zdrowia emigracji polskiej, zagadnienia związane ze sportem, turystyką a także obrazem Polski w środkach masowego przekazu i własnymi publikacjami Polonii, czy kwestie upamiętnienia tradycji polskich na ziemi włoskiej.

Wyspecjalizowane Komisje podejmą działalność programową, inspirującą i interwencyjną w swoim zakresie kompetencji dla dobra całej wspólnoty polonijnej.

Działalność ta koordynowana przez Sekretariat Generalny, będzie tym istotniejsza i skuteczniejsza, im więcej wejdzie w skład komisji osób z wiedzą i charakterem, obdarzonych pasją społeczną, których przecież nie brakuje wśród Polaków obecnych na ziemi włoskiej.

Głównym celem Związku Polaków we Włoszech jest tworzenie więzi wśród Polonii i poczucia wspólnoty, dbanie o jej pozycję, status i prestiż, reprezentowanie jej interesów narodowych, kulturalnych, gospodarczych i społecznych.

Związek stawia sobie za zadanie pomoc w rozwijaniu wszelkich form działalności polonijnej. W jego strukturach ma być miejsce dla każdego, każdy powinien mieć możliwość realizowania twórczych aspektów własnej osobowości.

Jednocześnie zachowany musi być cały dotychczasowy dorobek włoskiej Polonii.

Apelujemy do Państwa o współdziałanie! Prosimy o przesyłanie zgłoszeń, wstępowanie do Związku, zakładanie kół, podejmowanie prac w poszczególnych komisjach!

Prosimy o kontakt z nami, z Sekretariatem Generalnym Związku. Jego adres:

Związek Polaków we Włoszech 00187 Roma, Via Piemonte 117, fax 06.4814263, Sekretarz Generalny - tel. 06.6788228, ew. tel. Konsulatu.

Redakcja

Hanna Charuba Graziotti, Andrzej Morawski
Grzegorz Piechowiak, Jarosław Reszczyński (Rzym)
Dorota Berbeć, Gerard Pokruszyński (Mediolan)
Wiesława Anna Cichosz (opracowanie graficzne)
✉ Biuletyn Informacyjny Polonii Włoskiej
c/o Ufficio Consolare Polacco
Via Pietro Paolo Rubens, 20 00197 Roma
tel. 06.3233245, 06.3224455, 06.3216073
fax 06.3223990